

Jesenski velesejem v Zagrebu 1955

Zagrebski velesejmski prostori so 5. septembra letos petdesetih odprli svoja vrata domačim in tujim obiskovalcem, da pokažejo napredek in stanje gospodarstvenosti in proizvodnosti naše dežele ter naših sosedov na zahodu in vzhodu.

Pretežno so bili razstavljeni stroji in orodja, čeprav tudi tekstilnih izdelkov ni manjkalo. Razstavni prostori so bili nameščeni v štirih skupinah, od katerih so trije bili v ta namen zgrajeni že prejšnja leta, četrtega pa so zgradili letos. V paviljonu številka 1 so razstavljali inozemci, med katerimi so bili najmočnejše zastopani Avstrijci in Rusi. Največ ljudi se je vedno zadrževalo v ruskem paviljonu, katerega so hoteli videti vsi in vse. Kaj posebnega sicer nismo videli v tem paviljonu, čeprav so bili razstavljeni predmeti vsakakor lično izdelani in pripravi. Posebnost ruskih izdelkov je v tem, da ne najdete na nobenem izdelku imena podjetja, ki je predmet izdelalo. Tudi v podrobnejših izjavah, kakor so to cene in proizvodne zmogljivosti, so spremljevalci v vzhodnoevropskih paviljonih neradi tolmачili ali pa vljudno odklonili odgovor z izjavo, da odgovora na vprašano ne vedo. Vzhodna Nemčija, Madžarska in Poljska ter Češkoslovaška so razstavile največ težkih orodnih strojev, kakršne pa izdelujemo v veliki meri tudi že doma, kakor smo imeli priliko videti v Jugoslovanskem paviljonu. Ostale države zahodne Evrope so razstavljale kakor vsa prejšnja leta stroje za industrijo in obrt ter nekatere izdelke za gospodinjstvo, medicino in šport. Najmanj smo videli tekstilnih strojev, čeprav smo se za te najbolj zanimali. Tekstilni izdelki so bili razstavljeni skoro od vsake sodelujoče države in kvalitetno ne pomenijo dosti več kakor domači izdelki razen v proizvodnji umetnih vlaken in tkanin iz istih. Tiskani vzorci na tkaninah so prilagojeni deželi in mentaliteti naroda, kateri je izdelal dotično tkanino. Kaj izrazito lepega nisem imel priliko videti. Negativna stran načina razstave tekstilnih izdelkov je verjetno v tem, ker so razstavljeni samo izdelki kot taki, ni pa nikjer demonstrirana uporabnost tkanin.

V ostalem smo imeli priliko videti na letošnjem velesejmu v Zagrebu celo vrsto prevoznih sredstev in

bagrov, buldožerjev in poljedelskih strojev. Vendar tudi v tem pogledu inozemci niso pokazali kaj posebnega. Na domačem, to je Jugoslovanskem razstavnem prostoru smo najprej opazili majhne površine razstavnih prostorov, kar pri inozemcih nikakor ni bil primer. Natrpanost včasih odbije, vendar s tem ni rečeno, da mora zato razstavljaivec manj razstaviti, kakor je bilo to v paviljonu našega podjetja primer. V krogu zelo okusno aranžiranih paviljonov je naš paviljon učinkoval prazno in ni vzbudil pri že znanih gledalcih včasih drugega vprašanja kot, ali je to vse, kar Induplati sedaj proizvaja.

Tudi ostali proizvozniki Jugoslavije zaradi prostora niso imeli možnosti pokazati vse svoje zmogljivosti razen nekaterih zagrebških podjetij, kakor Rade Končar in še nekateri, ki so imeli v tem pogledu precej več prostora. Kakor že omenjeno, so jugoslovanska proizvodna podjetja pokazala precejšen napredek v obvladanju tehnike izdelave in ne zaostajajo za že desetletja in stoletja industrializiranimi državami. Seveda doma še ne proizvodimo vsega, opaziti pa je, da z leta v leto več izdelamo tako po količini kakor po asortimentu.

Ceprav je bilo na dan našega obiska sorazmerno malo obiskovalcev velesejma, se jih je vedno lepo število zadrževalo tam, kjer so razstavljali domači in tuji izdelovalci svoja motorna vozila in kolesa. Izdelki so zelo lepi, le cene so previsoke, tako da posamezni odhajajo še vedno zasanjani, kdaj bo prišel dan, ko si boš mogel nabaviti majhno motorno kolo tipe Roller.

Po izjavah nekaterih oseb bo prihodnje leto mednarodna razstava tekstila v Ljubljani. Morda se bodo do takrat naši vodilni ljudje odločili za to, da opremijo naš paviljon naši delavci in uslužbenci in prav gotovo bo ceneje ter tako dobro izvršeno delo, kakor je letošnje na tem velesejmu.

Prepričani pa smo tudi, da se bo znala Ljubljana lepše pripraviti in sprejeti goste, kakor jih zna Zagreb, kadar bodo poslednja dela na Gospodarskem razstavišču gotova. Že sedanji zunanji izgled ljubljanskega razstavišča je nekaj povsem drugega kakor oni zagrebškega.

Vtisi s potovanja po Zahodni Nemčiji

V septembru je odpotovala iz Ljubljane večja skupina jugoslovanskih tekstilcev in usnarcev na obisk tekstilcem v Zahodni Nemčiji, oziroma v njihov dom v Elisenhöhe, severno od Kassela. S to skupino sem potoval tudi jaz.

O samem potovanju ne bom veliko pisal. Vozili smo se dva dni z avtobusom preko Avstrije in napravili okrog 1200 km. Od večjih mest smo se peljali samo skozi München, vsa ostala pa avtocesta (Autobahn) pusti ob strani. V domu v Elisenhöhe so nas topla sprejeli in nam ves čas našega bivanja tam dobro stregli. Imeli smo priliko, da smo med našim 11-dnevnim bivanjem v tem domu spoznali več njihovih sindikalnih

voditeljev in se z njimi razgovarjali o prilikah za sindikalno delo pri njih, obenem pa smo jim opisali delo in življenje pri nas.

Nemški tekstilci so nam omogočili tudi ogled nekaterih tovarn. Vtise in razgovore z delavci iz teh tovarn bom nekoliko obširneje opisal.

Ogled tovarne »Döhren«, večje pralnice in česalnice volne v Hannoveru, nam je omogočilo tamkajšnje združenje. Tovarna je zgrajena na otoku, ki ga oklepa reka, ki teče skozi mesto. Ima lastno hidrocentralo in kalorično centralo. Surovino, to je umazano, neprano volno, dobivajo preko luk Bremena in Hamburga z avtotransporti. (Značilna so za vsa nemška mesta

mnoга avtoprevozniška podjetja, ki konkurirajo železnici. Vsa so seveda v privatnih rokah.) Zgradbe kakor tudi stroji, posebno v pralnici, so stari in med vojno ni bilo mnogo poškodovanega. Največ prostora zavzemajo ogromna skladišča, v katerih je ves transport mehaniziran.

O delovnem procesu bi omenil naslednje: umazano volno ročno sortirajo in jo po provenienci in kvaliteti zbirajo v posebnih celicah. Ko je v celici zelena količina volne neke kvalitete, jo s transportnim trakom prenesejo v pralne stroje (leviatane), kjer se opere in posuši. Od tu gre volna v mikalnico in česalnico, kjer se po želji meša z najlon ali perlon vlakni ali pa tudi s stanično volno volnenega tipa. Češejo pa tudi najlon vlakna sama. V svitke navita česana volna se embalira v bale, težke približno 100 kg, kar predstavlja končni izdelek tovarne.

Iz razgovora z zaposlenimi smo zvedeli, da zaposluje tovarna približno 1800 ljudi. Plače se gibljejo za ženske od 1,1 do 1,55 DM, za moške pa od 1,55 do 2,70 DM na uro. Imajo obratno menzo, kjer lahko zaposleni dobijo kosilo za 20 Pf ali boljše kosilo po 45 Pf, primanjkljaj krije tovarna. Organiziranih je v sindikalni organizaciji do 70 % delavcev. Uslužbenci imajo poseben sindikat.

Zanimali smo se tudi za ureditev pokojnin in za ureditev zaščite matere. Kakor so nam pojasnili, jim pripada pokojnina po izpolnjenem 65. letu enako za ženske in moške in znaša nekaj manj kot polovica prejšnje plače. Žena ima 4 tedne pred porodom in 6 tednov po porodu pravico do dopusta in ji bolniška blagajna za ta čas izplačuje 75 % njene prejšnje plače.

Plačani letni dopusti so urejeni različno in vsak podjetnik to rešuje po svoje, oziroma kakor so si delavci to pravico pridobili po svoji organizaciji.

Ogled tekstilne tovarne JUNG & SIMONS v Haan-u v Zahodni Nemčiji

Med bivanjem v Elisenhöhe v Zahodni Nemčiji si je naša skupina med drugim ogledala tudi tekstilno tovarno Jung & Simons v Haanu. Kraj sam je manjše mesto v bližini Solingena. Med vojno je bila tovarna bombardirana, vendar je sedaj že popolnoma obnovljena. Zaposlenih je okoli 600 ljudi, ki delajo v dveh izmenah. Tovarna ima tkalnico, barvarno in poseben obrat, kjer izdelujejo umetno kožo. Izdelujejo gabardene, tkanine za ženske obleke in podlogo za izdelavo umetne kože; vse to iz 100 % stanične volne (Zellwolle).

Sprejel nas je solastnik tovarne in nam predstavil naše vodiče skozi tovarno. Najprej smo si ogledali pripraviljalnico. Stroji so večinoma Schlafhorstovi, križno previjalni in votkovi navijalni stroji so kot pri nas, le snovalo je novejše izvedbe. Skrobilni stroj je nov in je na prednji strani opremljen s kazali za temperaturo škrobne mase, temperaturo v sušilni celici in brzinomerom, tako da more škrobilec od prednje strani stroja, to je od osnovnega valja, vse to kontrolirati. Stroju streže en delavec. Transport snovalnih valjev je omogočen z električnim dvigalnim mačkom, ki visi pod stropom na tirnici. Isto tako transportirajo tudi osnovne valje od škrobilnega stroja do stojala za rezervne osnovne valje.

Vdevali so ročno kot pri nas.

Pokazali so nam tudi preizkuševališče preje, kjer preizkusijo trdnost in razteznost preje, številko preje, vlago, zavojne in enakomernost. Od vsake partije preje naredijo več preizkusov in morebitna odstopanja od dogovorjene kvalitete takoj reklamirajo v predilnici. Preizkuse vrši stalno za to delo določena laborantka. Vse to, preizkušnje in reklamacije, se jim po pripovedovanju vodičev izplača v tkalnici, kjer razen na avtomatih tudi na navadnih gladkih strojih dosežejo 88—93 % izkoriščenja strojev.

V tkalnici so vzбудili naše občudovanje novi Sultzerjevi avtomati (Greiferstuhl). Stroji so široki in pri delovni širini 2 × 140 cm dosežejo brzino do 250 votkov na minuto. Poleg teh strojev in nekaj Saurerjevih

Pred odhodom iz Hannovera smo si ogledali še razstavo obdelovalnih strojev na velesejemskem prostoru. Razstavljeno je bilo vse mogoče, od preciznih merilnih naprav do težkih 1500-tonskih stiskalnic. Stroji so večinoma obratovali.

Zaradi pomanjkanja časa si razstave nismo mogli natanko ogledati, vendar smo že pri površnem pregledu mogli videti, kaj vse zmore človeški um in tehnika na tem polju strojegradnje.

V Wermelskirchenu, majhnem mestu jugozahodno od Wuppertala, smo si ogledali tovarno čevljev »Roland«. Tovarna zaposluje okoli 1200 delavcev in dnevno izdelava 4000 parov moških čevljev. Delo je organizirano na tekočem traku. O delu samem in o strojih ne morem dosti povedati, ker se na izdelavo čevljev prav malo razumem. Omenil bi le, da uporabljajo poleg pravega usnja tudi zmloto in ponovno zlepljeno usnje, umetne mase in gumi. Vse delo, od prerezovanja in krojenja do čiščenja gotovih čevljev, je mehanizirano in je ročno delo kvalificiranih čevljarjev omejeno le na izdelavo modelov-prototipov novih oblik čevljev.

Plače delavcev so od 1 do 2,70 DM na uro. Pri enakem delu in enaki storitvi prejemajo ženske 20 % nižjo plačo kot moški. V tovarniški menzi lahko delavci dobijo ceneno kosilo, kjer kakor po drugih tovarnah nosi približno 40 % stroškov podjetja.

Na splošno je bilo iz razgovorov z navadnimi delavci opaziti, da so slabo informirani o Jugoslaviji. Izpraševali so nas vse mogoče, včasih kar smešne stvari. Tako nas je neki zidar vprašal, če so v Jugoslaviji še partizani, drugi zopet, ali je res lakota v Jugoslaviji itd. Še najbolj so poznali naše nogometne in delali vse mogoče prognoze za srečanje med Jugoslavijo in Nemčijo. Berejo v glavnem lokalne časopise, ki jih slabo informirajo o dogodkih v svetu. —c L—

avtomatov imajo večino navadnih strojev z zgornjim udarcem, ki so pa vsi opremljeni z novimi lopatastimi listovkami na papirnate karte.

V vse prostore je napeljana centralna klimatska naprava. Razsvetljava je fluorescenčna.

V pregledovalnici surovega blaga odnosno čistilnici vsak kos natančno pregledajo in morebitne napake popravijo.

Barvarna razpolaga z nekaj jigri, fulardi, širinskim pralnim strojem, sušilnim strojem z razpenjalno verigo in strižnim strojem. Vse tkanine za obleke obdelajo s sredstvi proti mečkanju. Po barvanju vsak kos ponovno natančno pregledajo, ugotovljene napake po možnosti popravijo in nato kose adjustirajo.

V oddelku za izdelavo umetne kože ni veliko videti. Blago impregnirajo, oziroma nanašajo nanj plast za plastjo raznih kemikalij, sušijo na sušilnih strojih in nato kalandrirajo na posebnih kalandrih z vzorčastimi valji, ki podelijo tej »koži« na licu tudi izgled kože. Katere kemikalije uporabljajo in kako jih mešajo, nam seveda nihče ni povedal.

Po ogledu tovarne nas je omenjeni solastnik povabil v posvetovalno sobo na razgovor. Najprej nas je pozdravil in v kratkih besedah povedal, razvoj tovarne in kaj delajo. Omenil je tudi, da v tovarni že več let deluje nekaj obratni svet, kjer delavci po svojih izvoljenih zastopnikih enkrat mesečno iznašajo svoje pritožbe oziroma pripombe glede uprave podjetja, glede odpustov, največ pa seveda glede plač. Kako to v resnici deluje, pa nismo zvedeli, ker nismo potem več prišli v stik z delavci, prej pa o tem nismo vedeli in seveda tudi ne izpraševali. Glede zdravnika je povedal, da imajo lastnega, ki skrbi za redne preglede, vsako leto pa pošljejo po njegovem nasvetu nekaj mladine na oddih na tovarniške stroške.

Na naše vprašanje glede menze smo dobili odgovor, da menze nimajo, ker delajo v dveh izmenah in imajo nedeljen delovni čas. Ima pa tovarna lastno trgovino — konzum, kjer delavci kupujejo po nekoliko nižjih

cenah. Žena, ki je zaposlena na dopoldanski izmeni, lahko zjutraj pusti listek z navedenimi potrebami pri vratarju; popoldne, ko zapuša delo, pa dobi naročeno blago že pri vratarju. Obračun vrši konzum mesečno, ob koncu leta pa dobijo delavci od ustvarjenega dobička v trgovini procenote — dividendne (po izjavi nekega prisotnega uslužbenca do 8% zakupljene vsote).

Na vprašanja navzočih uslužbencev tovarne smo jim pojasnili, kako je urejeno pri nas delavsko samo-

upravljanje, socialno zavarovanje, pokojnine in drugo. Končno se je naš »uradni tolmač« zahvalil šefu za dovoljenje za ogled tovarne, za dobljen spominček (kravata) in mu naročil, naj v imenu vseh delavcev tekstilne in usnjarske industrije Jugoslavije pozdravi delavce v njegovi tovarni z željo, da naj nas tudi oni obiščejo v naših tovarnah.

—c L—

Kaj dela naša Samopomoč?

V zadnjih tednih, odkar so banke ustavile izplačila posojil, je postalo zanimanje za našo Samopomoč tako veliko, da vsakega 1. in 15. v mesecu našo blagajničarko Cilko kar oblegajo s prošnjami za posojila. Vsi tisti, ki v teh dneh prejmejo posojilo, so veseli in tiho, zato so toliko glasnejši tisti, ki denarja ne dobijo, ker ga je zmanjkalo. To je znak, da je Samopomoč potrebna.

Razmišljal sem o tem, kaj in kako bi ukrenili, da bi Samopomoč služila res tistemu namenu, za kar je bila ustanovljena. In ustanovljena je bila zato, da pomaga delavcem in nameščencem našega kolektiva v stiski in predvsem v nesreči. No, v stiski za denar smo vsi. Cene stalno rastejo in naše plače jih ne dohajajo. Zima se bliža, treba je nabaviti kurjavo, ozimnice in nešteto drugih reči. Soloobvezne otroke je treba obleči v tople in dobre obleke in obutve. Tudi učitelji v šoli ne vprašajo, kje bodo starši vzeli denar za nabavo zvezkov in knjig, katere morajo le-ti imeti. Takih težav je veliko in imamo jih vsi. So tudi primeri, ko posamezniki iščejo posojilo, da si nabavijo kaj novega, modernega. Takih je malo.

Zaradi tega sem mnenja, da se dá posojilo res v nujnih primerih. Smrt v družini, bolezen ali nesreče,

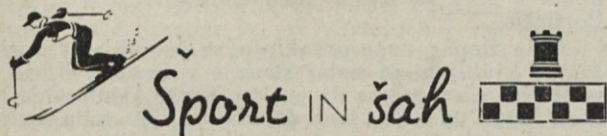
podobno kakor požar ali vlom, naj bodo pogoj za izplačilo posojila.

Od ustanovitve tovariške Samopomoči vodi blagajniško delo in ustrezajoče knjigovodstvo tov. Cilka, ki je prejela za to svoje delo honorar 1000 din, a smo ji ta znesek povišali na 2000 din mesečno, odkar imamo večji promet. Doslej je bilo prometa za 1.070.270 din, a denarja je v blagajni 529.782 din. Iz tega sledi, da je denar že štirikrat bil izdan in se zopet povrnil. Od 1141 članov je doslej prejelo posojilo 118 članov.

Za boljše poslovanje pa prosim vse tiste člane odbora Samopomoči, da pridejo pomagat reševati prošnje. Trenutno opravljava to delo sama s Cilko, zato se zgodi, da napraviva tudi napako pri ocenitvi nujnosti prošnje. Prav gotovo ni naš namen delati te in podobne napake in bi jih s skupnimi močmi prav lahko odpravili ali vsaj zmanjšali na minimum.

Naj omenim še, da smo doslej vsakomur, ki je bil član Samopomoči pri odhodu iz kolektiva, izplačali njegov vplačan znesek. Ta denar je naš in je namenjen kot pomoč tebi in ostalim. To tovarništvo nas veže in zato bodimo ponosni na našo tovariško Samopomoč.

EDI

REPUBLIŠKO PRVENSTVO TVD »PARTIZANA« V LAHKI ATLETIKI

V nedeljo 11. septembra se je vršilo v Kočevju republiško prvenstvo »Partizana« v lahki atletiki. Tega tekmovanja se je udeležilo tudi nekaj naših atletov. Prijavljena je bila cela skupina, vendar so nekateri iz neznanih ali pa tudi že iz dobro znanih vzrokov ostali doma, kar je seveda šlo precej na škodo ugleda našega društva, kajti najslabše je to, če prijaviš veliko število tekmovalcev, na tekmovanje jih pride pa komaj polovica. Posebno grajo za to bi zaslužili tisti, ki so to že večkrat napravili.

V Kočevje smo potovali z avtobusom in smo imeli kar lepo in udobno vožnjo, tako da tekmovalci niso bili preveč utrujeni. Tekmovanje se je kljub slabemu vremenu odvijalo v najlepšem redu, organizacija je bila dobra in tekmovalci lepo disciplinirani. Deževalo je ves dopoldan, toda kljub temu so bili doseženi nekateri prav dobri rezultati. Čeprav je bila naša ekipa nepopolna in so manjkali naši najboljši lahkoatleti, se vendar nismo vrnili domov praznih rok, temveč smo odnesli s seboj tudi nekaj diplom. V našem »Partizanu« imamo republiško prvakinjo za leto 1955 v teku na 100 m, in sicer tov. Zlato Stopar. Magda Kavčič ima drugo mesto v teku na 60 m, v metu krogle in tretje mesto v skoku v daljino. Pri mladincih si je priboril četrto mesto v teku na 60 m Brane Zupan z zelo dobrim rezultatom 7,9, v skoku v dalj pa si je priboril peto mesto. Z rezultati, ki so jih postavili naši mladinci in mladinke ter članice, smo lahko vsekakor zadovoljni,

opaziti je bilo le to, da jim manjka treninga ter tekmovalne rutine. Skrajni čas pa je, da se tudi naši člani lahkoatleti enkrat zdravijo ter obiščejo kako takšno tekmovanje. Po mojem prepričanju, če bi šli v nedeljo na tekmovanje v Kočevje, ne bi bili tako slabi in bi se gotovo vrnili med prva mesta. Upajmo, da nas bo šlo prihodnje leto precej več na to tekmovanje kot letos.

—o—

NAS PEVSKI ZBOR V RADIU

Nedavno smo pri vratarju videli majhen napis, da popoldne ob pol treh lahko poslušamo v radiu pevski zbor »Partizan« Jarše. Res je bilo — naše pesmi so bile že pred nekaj meseci snemane v radiu na magnetofonski trak. Mislim, da nisem bil edini, ki je z zanimanjem sedel ob napovedani uri k radijskemu sprejemniku in radoveden čakal, da sliši naš domači pevski zbor. Poslušali smo naše pevce že večkrat na odru ob priliki raznih akademij, proslav in nastopov, toda v radiu se sliši drugače. Zapeli so osem pesmi. Prvi dve sta bili »Komandant Stane« in »Noč na morju« — reči moram, da sem bil razočaran. Poznam naše pevce in ni mi šlo v račun, da so to tisti, tako vse drugače jih je bilo slišati. Niso se dobro ujemali, posamezni glasovi so bili med petjem preveč poudarjeni. Takoj pa sem postal boljše volje, ko so odpeli pesem »Pod noč«, bila je kar dobro zapeta. Zelo dobro pa so odpeli »Završke fante«, nato pa zopet polom pri pesmi »Domovini«, kjer je bil dober samo bariton-solo. Zadnje tri pesmi, »Kaj je noč za en lep večer«, »Gorjanska« in »Dekle, kdo bo tebe ljubil«, pa so bile vse tri prav dobre. Končni vtis je bil zato kar dober in zadovoljiv. Ugotoviti pa je bilo tudi, da snemanje samo ni bilo najboljše, in zato krivda, da niso bile vse pesmi dobro zapete, ni samo na zboru. Upoštevati je treba, da je bil to prvi nastop našega zbora v radiu, sem pa pre-

pričan, da ni bil zadnji in da bodo bodoči še kvalitetnejši.

Rad bi pa povedal še nekaj našim pevcem sedaj, ko stopajo v novo sezono. Zbor lahko dobro poje samo, če se posamezni pevci redno udeležujejo vaj. S tem omogočajo, da zbor lahko bolj pogosto nastopa in da so nastopi odnosno koncerti dobri. Nerednost pri vajah pa ima obratne posledice, nikakor ni moči pripraviti zbor, da bi bil sposoben za nastop, in tisti, ki so neredni, jemljejo voljo rednim in pevovodji, ki ima pri tem samo več truda in manj uspeha. Upam, da bo disciplina pri obiskovanju vaj dobra, predvsem pa boljša, kot je bila v letošnji pomladi.

Želim pa pevcem v letošnjem letu novih uspehov.
Predsednik

KRATKE NOVICE DRUŠTVA »PARTIZAN« JARŠE

1. Naši člani, članice, mladinke in mladinci so se udeležili republiškega prvenstva Partizana v atletiki v Kočevju. Žal ekipa ni bila kompletna, manjkali so naši najboljši atleti: Šoba, Zabukovec, Strojani in Česnik. Dobre rezultate pa so kljub temu dosegli: Zupan Brane, Kavčič Magda in Stopar Zlata.

2. Naše odbojgarsko društvo je postalo okrajni prvak Partizana. Z lepo igro so naši fantje premagali vsa nastopajoča ljubljanska moštva.

3. Za »starejše« članice je društvo nabavilo krogle za balinanje. Otvoritev balinanja bo, ko bo dogotovljeno balinišče za poslopjem menze ali kakor nekateri pravijo »Pri Peternelem Jožetu«.

4. Redna telovadba se je pričela. Starši, opozorite svoje otroke! Vaditeljski zbor je letos sledeč:

Česnik Jože	vodi mladince;
Zupan Brane	vodi starejše pionirje,
Majdič Franc	vodi mlajše pionirje,
Kavčič Magda	vodi mladinke,
Sitar Rezi	vodi starejše pionirke,
Seljak Jelka	vodi mlajše pionirke.

5. Načelnik tov. Šoba Srečo zapušča podjetje in s tem tudi društvo. Načelniško funkcijo je prevzel do nove poslovne dobe tov. Rainer Janez, dosedanji podnačelnik; podnačelniško mesto pa tov. Lipovšek Otmar.

O NAJHITREJSIH IN NAJPOCASNEJSIH

Pod geslom »Kdo bo najhitrejši in kdo najpočasnejši?« so v nedeljo 2. oktobra tekmovali na letnem igrišču »Partizana« Jarše. Dirke so se vršile takoj za nogometno tekmo ter so morali tekmovalci v hitrostni vožnji prevoziti 5 krogov. Tekmovalci so vozili v dveh skupinah. Zmagovalec je postal mladi Miro Per, ki je dosegel najboljši čas dneva. Gledalci, ki so se zbrali na igrišču, so z velikim zanimanjem spremljali potek dirke. Zmagovalec Per je prejel nagrado.

Se več zabave so imeli gledalci pri gledanju počasne »polževje dirke« na stezi, dolgi 25 m. Tekmovalci so bili razdeljeni na 4 skupine. Pretežna večina je morala stopiti s kolesa že pred ciljem, ker je pri tekmovalcu izgubila ravnotežje. Najdalj časa je rabil za prevoženje 25 m dolge poti Brane Zupan, ki je prejel nagrado.

Iz nerazumljivega vzroka je ostala nagrada za najboljšo kolesarsko nepodeljena, čeprav je prav v našem podjetju mnogo delavcev in nameščencev, ki se na delovno mesto vozijo s kolesi in bi lahko nastopile v medsebojni konkurenci.

PRVENSTVO »INDUPLATI« V BALINANJU

Za starejše članice društva je »Partizan« nabavil krogle za balinanje, najbolj navdušeni balinarji pa so si sami uredili res lepo in sodobno balinišče.

V sklopu prireditev dne 1. in 2. oktobra, katero je priredil TVD Partizan v sodelovanju s sindikalno podružnico, je bilo na sporedu tudi tekmovalje za moštveno prvenstvo v balinanju. Zanimanje za to tekmo-

vanje je bilo veliko in se je skupno prijavilo 8 moštev, od tega dve iz tkalnice, eno iz predilnice, delavnic, tiskarne, barvarne, pisarne in iz izvenindustrijskih obratov. V polfinale so se plasirala moštva iz tkalnice I., tiskarne in moštvo izvenindustrijskih obratov. V finalni tekmi pa je moštvo izvenindustrijskih obratov premagalo moštvo tkalnice I. z rezultatom 21 : 19. Kljub temu, da je rezultat, s katerim je moštvo izvenindustrijskih obratov zmagalo v postavi Peternelem Jože, Troha. Jože in Grbec Peter zelo tesen, je vendar pokazana kvaliteta igre zmagovalnega moštva dosti boljše od nasprotnega moštva in je zmaga povsem zaslužena in upravičena.

Najlepša igra dneva je bila tekma med moštvom tiskarne in izvenindustrijskim obrati. Dosedanji zmagovalci so bili tudi na tem tekmovalju favoriti, vendar so morali kloniti pred boljšim moštvom z rezultatom 21 : 14.

Gledalcev in navijačev je bilo vseskozi dovolj in so nekateri le z največjo težavo brzdali svoje živce. Igralci so se potrudili in dali od sebe največ, kar morejo kljub temu, da je včasih odločala trema. Nekateri igralci je motila tudi črta, katero igralec med igro ni smel prekoračiti.

Prepričani smo, da bomo v bližnji bodočnosti imeli priliko videti podobno ali enako tekmovalje.

Zmagovalno moštvo je prejelo nagrado.

Med članicami TVD Partizan iz Slovenije je postala ZLATA STOPAR — REPUBLIŠKA PRVAKINJA V TEKU NA 100 m

Med številnimi člani našega društva TVD Partizan Jarše je število tistih, ki se aktivno udeležujejo manjše od tistega, ki samo plačujejo članarino. Stvar bi lahko postala drugačna, če bi naše načelstvo, tu mislim predvsem našo načelnico, znalo zagrabiti zadevo na pravem koncu. Lep primer za to je tekmovalje posameznikov v Kočevju, s katerega smo se vrnili z republiško prvakinja v teku na 100 m med članicami iz vrst TVD Partizan.

Zlata Stopar, nova prvakinja, se je rodila 10. aprila 1955 v Ljubljani in sedaj stanuje v Trzinu. V našem podjetju je zaposlena drugo leto ter se kljub oddaljenosti kraja, od koder hodi dnevno na delo, rada odzove športnim tekmovaljem.

Načelstvo našega društva naj v bodoče misli pri pošiljanju na tečaje tudi na Stoparjevo in njej enake, saj bo društvo s tem le pridobilo. Mnenja sem, da nima smisla pošiljati v tečaje vedno ene in iste osebe, povsem še, če si le-ti za take primere že lastijo monopol nad možnostjo za obisk tečaja iz telovadbe ali atletike.

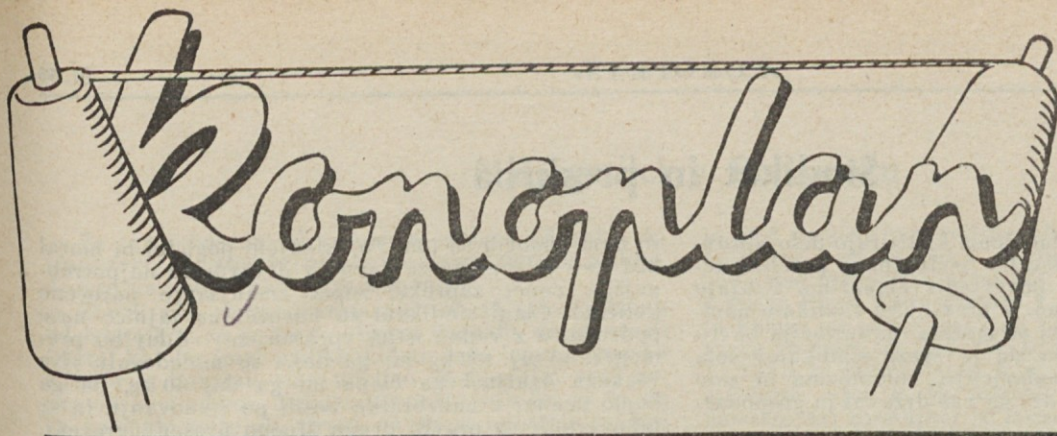
Tudi z odhodom tovariša Srečota Šobe, nekdanjega državnega mladinskega prvaka v raznih atletskih panogah, nam ne sme upasti volja do dela. Medtem ko eni gredo, drugi pridejo. Novo načelstvo se je formiralo in upajmo, da bo imelo pri svojem delu mnogo uspeha, kar mu iskreno želimo.

SPORED FILMOV KINA »INDUPLATI«

15.—16. oktobra:	»Madame«, francoski film
19.—21. oktobra:	»Na ostrini meča«, ameriški film
22.—25. oktobra:	»Pas za pištolo«, ameriški film
26.—27. oktobra:	»Ženske prihajajo«, ameriški film
29.—30. oktobra:	»Zaseda«, ameriški film
2.—3. novembra:	»Jutri bo bolje«, ameriški film
5.—6. novembra:	»Ljubavni zanos«, italijanski film
9.—10. novembra:	»Možje«, angleški film

Uprava kina

Izdaja v 600 izvodih kolektiv tovarne »Induplati«
Odgovorni urednik: Lipovšek Otmar
Natisnila Triglavsko tiskarna v Ljubljani

29. november

29. november proslavljamo kot obletnico ustanovitve naše republike.

Tako proslavljamo letos že dvanajstletnico, odkar je bila proglašena Demokratična ljudska republika Jugoslavija. Pred dvanajstimi leti so se zbrali delegati naših narodov k II. zasedanju AVNOJ v Jajcu. To zasedanje je v naši zgodovini svetel mejnik in dan, ko so bili sprejeti važni sklepi za nadaljnje razvijanje osvobodilne borbe.

Najvažnejši sklepi, sprejeti leta 1943 v Jajcu so bili:

kralj Peter se ne sme vrniti v Jugoslavijo, dokler narod sam na splošnih in tajnih volitvah v obliki referendumu ne odloči, ali se sme vrniti ali ne;

poveljnik partizanskih enot tov. TITO je proglašen za maršala in vrhovnega komandanta partizanskih in prostovoljnih odredov Jugoslavije;

država se do referendumu proglasi za demokratično ljudsko republiko;

zavezniki naj proglase partizanske in prostovoljne oddelke Jugoslavije kot regularno vojsko;

na terenu, kjer še ni ljudskih odborov, se ti formirajo, in naj bodo v oporo našim enotam, ko osvobajajo naše ozemlje in prevzamejo naj vso upravno oblast v osvobojenih krajih. Enotam naj bodo v pomoč v obliki informacij, preskrbe prebivalstva in vojske.

Iz teh najvažnejših sklepov vidimo, da so bili na drugem zasedanju AVNOJ sprejeti sklepi odločilni za nadaljnji boj proti sovražniku, za utrjevanje ljudske oblasti, in kar je najvažnejše, bili so postavljeni temelji za današnjo Jugoslavijo. Po tem zasedanju so naše enote huje napadale sovražnika, bolj organizirano in uspešneje. V naših vrstah so se začele formirati posamezne specialne enote, ki so kot letalske, topničarske, tankovske in druge imele odločilno vlogo pri kasnejših frontalnih bojih. Osvobojeni teritorij je

bil vedno večji, ljudska oblast se je vedno bolj utrjevala, a armada se je množila z dneva v dan in zadajala sovražniku vedno večje izgube.

Z geslom »Smrt fašizmu — svobodo narodu!« so naši borci odhajali na pohode in izvojevali bitko za bitko, ulivali ljudem pogum in kazali sovražniku, da ni pedi Jugoslavije, kjer bi mu ne visela smrt nad glavo in mu pokazala, da na naši zemlji ni prostora zanj, da smo svobodni ljudje, ki ljubimo svojo svobodo, pridobljeno s težkimi žrtvami in da se bomo borili dokler ne bo pregnan poslednji okupator z naše zemlje. Na ta dan se spomnimo velikih žrtev vseh, ki so darovali svoja življenja za današnjo stvarnost. Poklonimo se ob spomeniku, ki jim je postavljen v spomin in slavo, dajmo jim tiho priznanje in si obljubimo, da bomo hodili po poti, koder so oni preivali kri.

Dvanajst let...

Dolga doba — toda doba poleta, izgradnje in uspehov. Dvanajst let boja za obstanek in napredek, za obstoj v svetu in njemu v dokaz, da se z vztrajnostjo, voljo in delom, trdim delom dá uresničiti zamisel socializma. Čeprav to delo ni dokončano, lahko visoko dvignemo delavsko zastavo v ponos naši borbi in v čast zmagam, ki jih je izbojeval naš delavski razred z velikimi in nesebičnimi žrtvami, skromen, a vedno ponosen.

Za nami je doba nacionalizacije, petletnega plana, kapitalne izgradnje, resolucije informbiroja. Giganti naše industrije so pričeli vrteti svoja kolesa, turbine dajejo svojo moč, mi pa zremo z zaupanjem v prihodnost. Borili smo se za svobodo, za življenje; sedaj se pa borimo za lepšo bodočnost, za zmago socializma in delavskega razreda — za dostojno življenje.

29. november nam je svetel mejnik v naši zgodovini.

Živel tovariš TITO, živela ZKS, živel 29. november!

Janez Strojjan

Zima prihaja

Poletje je minilo in tudi jesen ne bo več dolgo. Na igrišču življenje hitro zamira, ker se je mladina zatekla v telovadnico, le nekaj navdušenih mladih nogometašev pozabi na lepo vreme in še teka za žogo — toda tudi ti bodo kmalu odnehali. Sneg je že nekajkrat pobelil Kamniške planine.

Napočil je čas smučarjev. Vedno češči so pogovori o smučeh in o zimskih izletih. Seveda bo naša glavna smučarska postojanka Mala planina, kjer imamo svoj dom in s tem največ udobnosti.

V našem društvu »Partizan« obstoja tudi smučarska sekcija, za katero je že kar skrajni čas, da prične z delom. Vsak smučar ve, da se je treba na sezono pripraviti že jeseni s primerno vadbo, na kateri si nabere čimveč moči in okretnosti, še preden stopi prvič na smuč. Letos bomo sestavili smučarsko ekipo, ki

bo lahko zastopala naše društvo. Naloga smučarskega referenta je, da zbere vse smučarje in smučarke ter prične s treningom. V reprezentančno ekipo ne bomo poslali smučarje, ki samo slovijo kot dobri smučarji, temveč one, ki bodo že sedaj trenirali in tako imeli kondicijo in pogoje za uspeh. Da je temu tako, bodo potrdili vsi oni, katerim so noge odpovedale poslušnost na dosedanjih tekmovanjih že na polovici tekmovalne proge ter so dilce vozile svojo pot — noge pa svojo.

Zatorej, smučarji pozor! Spomnite se naše himne o starih Slovanih in se odzovite vabilu za trening, da bomo lahko ob prvem ugodnem snegu uživali prijetno smuko, ki bo pa za one brez treninga muka in jih bo vse bolelo, predvsem pa noge.

Načelnik

pričan, da ni bil zadnji in da bodo bodoči še kvalitetnejši.

Rad bi pa povedal še nekaj našim pevcem sedaj, ko stopajo v novo sezono. Zbor lahko dobro poje samo, če se posamezni pevci redno udeležujejo vaj. S tem omogočajo, da zbor lahko bolj pogosto nastopa in da so nastopi odnosno koncerti dobri. Nerednost pri vajah pa ima obratne posledice, nikakor ni moči pripraviti zbor, da bi bil sposoben za nastop, in tisti, ki so neredni, jemljejo voljo rednim in pevovodji, ki ima pri tem samo več truda in manj uspeha. Upam, da bo disciplina pri obiskovanju vaj dobra, predvsem pa boljša, kot je bila v letošnji pomladi.

Želim pa pevcem v letošnjem letu novih uspehov.
Predsednik

KRATKE NOVICE DRUŠTVA »PARTIZAN« JARŠE

1. Naši člani, članice, mladinke in mladinci so se udeležili republiškega prvenstva Partizana v atletiki v Kočevju. Žal ekipa ni bila kompletna, manjkali so naši najboljši atleti: Šoba, Zabukovec, Strojan in Česnik. Dobre rezultate pa so kljub temu dosegli: Zupan Brane, Kavčič Magda in Stopar Zlata.

2. Naše odbojarsko društvo je postalo okrajni prvak Partizana. Z lepo igro so naši fantje premagali vsa nastopajoča ljubljanska moštva.

3. Za »starejše« člane je društvo nabavilo krogle za balinanje. Otvoritev balinanja bo, ko bo dogotovljeno balinišče za poslopjem menze ali kakor nekateri pravijo »Pri Peternelemovem Jožetu«.

4. Redna telovadba se je pričela. Starši, opozorite svoje otroke! Vaditeljski zbor je letos sledeč:

Česnik Jože	vodi mladince;
Zupan Brane	vodi starejše pionirje,
Majdič Franc	vodi mlajše pionirje,
Kavčič Magda	vodi mladinke,
Sitar Rezi	vodi starejše pionirke,
Seljak Jelka	vodi mlajše pionirke.

5. Načelnik tov. Šoba Srečo zapušča podjetje in s tem tudi društvo. Načelniško funkcijo je prevzel do nove poslovne dobe tov. Rainer Janez, dosedanji podnačelnik; podnačelniško mesto pa tov. Lipovšek Otmar.

O NAJHITREJSIH IN NAJPOCASNEJSIH

Pod geslom »Kdo bo najhitrejši in kdo najpocasnější?« so v nedeljo 2. oktobra tekmovali na letnem igrišču »Partizana« Jarše. Dirke so se vršile takoj za nogometno tekmo ter so morali tekmovalci v hitrostni vožnji prevoziti 5 krogov. Tekmovalci so vozili v dveh skupinah. Zmagovalec je postal mladi Miro Per, ki je dosegel najboljši čas dneva. Gledalci, ki so se zbrali na igrišču, so z velikim zanimanjem spremljali potek dirke. Zmagovalec Per je prejel nagrado.

Se več zabave so imeli gledalci pri gledanju počasne »polževe dirke« na stezi, dolgi 25 m. Tekmovalci so bili razdeljeni na 4 skupine. Pretežna večina je morala stopiti s kolesa že pred ciljem, ker je pri tekmovalju izgubila ravnotežje. Najdalj časa je rabil za prevoženje 25 m dolge poti Brane Zupan, ki je prejel nagrado.

Iz nerazumljivega vzroka je ostala nagrada za najboljšo kolesarsko nepodeljena, čeprav je prav v našem podjetju mnogo delavcev in nameščencev, ki se na delovno mesto vozijo s kolesi in bi lahko nastopile v medsebojni konkurenci.

PRVENSTVO »INDUPLATI« V BALINANJU

Za starejše člane društva je »Partizan« nabavil krogle za balinanje, najbolj navdušeni balinarji pa so si sami uredili res lepo in sodobno balinišče.

V sklopu prireditev dne 1. in 2. oktobra, katero je priredil TVD Partizan v sodelovanju s sindikalno podružnico, je bilo na sporedu tudi tekmovalje za moživno prvenstvo v balinanju. Zanimanje za to tekmo-

vanje je bilo veliko in se je skupno prijavilo 8 moštev, od tega dve iz tkalnice, eno iz predilnice, delavnic, tiskarne, barvarne, pisarne in iz izvenindustrijskih obratov. V polfinale so se plasirala moštva iz tkalnice I., tiskarne in moštvo izvenindustrijskih obratov. V finalni tekmi pa je moštvo izvenindustrijskih obratov premagalo moštvo tkalnice I. z rezultatom 21 : 19. Kljub temu, da je rezultat, s katerim je moštvo izvenindustrijskih obratov zmagalo v postavi Peternelel Jože, Troha. Jože in Grbec Peter zelo tesen, je vendar pokazana kvaliteta igre zmagovalnega moštva dosti boljša od nasprotnega moštva in je zmaga povsem zaslužena in upravičena.

Najlepša igra dneva je bila tekma med moštvom tiskarne in izvenindustrijskimi obrati. Dosedanji zmagovalci so bili tudi na tem tekmovalju favoriti, vendar so morali kloniti pred boljšim moštvom z rezultatom 21 : 14.

Gledalcev in navijačev je bilo vseskozi dovolj in so nekateri le z največjo težavo brzdali svoje živce. Igralci so se potrudili in dali od sebe največ, kar morejo kljub temu, da je včasih odločala trema. Nekateri igralce je motila tudi črta, katero igralec med igro ni smel prekorati.

Prepričani smo, da bomo v bližnji bodočnosti imeli priliko videti podobno ali enako tekmovalje.

Zmagovalno moštvo je prejelo nagrado.

Med članicami TVD Partizan iz Slovenije je postala ZLATA STOPAR — REPUBLIŠKA PRVAKINJA V TEKU NA 100 m

Med številnimi člani našega društva TVD Partizan Jarše je število tistih, ki se aktivno udeležujejo manjše od tistega, ki samo plačujejo članarino. Stvar bi lahko postala drugačna, če bi naše načelstvo, tu mislim predvsem našo načelnico, znalo zagrabit zadevo na pravem koncu. Lep primer za to je tekmovalje posameznikov v Kočevju, s katerega smo se vrnili z republiško prvakinja v teku na 100 m med članicami iz vrst TVD Partizan.

Zlata Stopar, nova prvakinja, se je rodila 10. aprila 1935 v Ljubljani in sedaj stanuje v Trzinu. V našem podjetju je zaposlena drugo leto ter se kljub oddaljenosti kraja, od koder hodi dnevno na delo, rada odzove športnim tekmovaljem.

Načelstvo našega društva naj v bodoče misli pri pošiljanju na tečaje tudi na Stoparjevo in njej enake, saj bo društvo s tem le pridobilo. Mnenja sem, da nima smisla pošiljati v tečaje vedno ene in iste osebe, povsem še, če si le-ti za take primere že lastijo monopol nad možnostjo za obisk tečaja iz telovadbe ali atletike.

Tudi z odhodom tovariša Srečota Šobe, nekdanjega državnega mladinskega prvaka v raznih atletskih panogah, nam ne sme upasti volja do dela. Medtem ko eni gredo, drugi pridejo. Novo načelstvo se je formiralo in upajmo, da bo imelo pri svojem delu mnogo uspeha, kar mu iskreno želimo.

SPORED FILMOV KINA »INDUPLATI«

15.—16. oktobra:	»Madame«, francoski film
19.—21. oktobra:	»Na ostrini meča«, ameriški film
22.—23. oktobra:	»Pas za pištolo«, ameriški film
26.—27. oktobra:	»Ženske prihajajo«, ameriški film
29.—30. oktobra:	»Zaseda«, ameriški film
2.—3. novembra:	»Jutri bo bolje«, ameriški film
5.—6. novembra:	»Ljubavni zanos«, italijanski film
9.—10. novembra:	»Možje«, angleški film

Uprava kina

Izdaja v 600 izvodih kolektiv tovarne »Induplati«
Odgovorni urednik: Lipovšek Otmar
Natisnila Triglavaska tiskarna v Ljubljani